

INTEGRAREA OBIECTIVELOR DE DEZVOLTARE DURABILĂ ÎN STRATEGIILE EUROPENE

Ana BURAC

Universitatea Tehnică a Moldovei,
Facultatea Inginerie Economică și Business,
Departamentul Economie și Management, grupa AA-201M
mun. Chișinău, Republica Moldova

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Autorul corespondent: Ana Burac, ana.burac@em.utm.md

"Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru elaborarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi trasă la răspundere pentru orice utilizare a informațiilor conținute în aceasta."

Rezumat. Punerea în aplicare a Agendei 2030 necesită din partea UE și a statelor membre ale acesteia o abordare bazată pe mai multe politici. Europeanii confruntându-se cu provocări urgente ce nu țin de frontiere simt necesitatea stringentă a unei coeziunii pentru diminuarea discrepantei economice, sociale și politice. Unul din punctele de reper este punerea accentului între producere și consum, respectiv tranziția către o economie circulară ce ar reprezenta o oportunitate uriașă de a crea avantaje competitive pe o bază durabilă. Valorificarea potențialului transformării digitale reprezintă un alt scop ținut, precum și modificarea sistemului financiar în vederea înscrierii acestuia pe o traiectorie durabilă. În această privință realizarea planului de investiții 2021-2027 care are scopul de a atrage finanțare privată pentru binele public și implementării politicilor durabile prin prisma integrării strategiilor globale. Întrucât sistemul bazat pe norme este cel mai bun garant al durabilității economiei, UE și Organizația Națiunilor Unite sunt parteneri naturali în efortul de a construi o lume mai sigură și mai bună pentru toți.

Cuvinte cheie: Provocare, prosperitate, tranziție, digitalizare, inovații, finanțare

Introducere

În septembrie 2015, țările membre ale ONU, printre care și Republica Moldova, au adoptat Declarația Summit-ului privind Dezvoltarea Durabilă, prin care s-au angajat să pună în aplicare Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030 și cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD). Astfel, în următorii cincisprezece ani, țările urmează să-și mobilizeze eforturile pentru a elimina toate formele de sărăcie, pentru a combate inegalitățile și pentru a aborda problemele schimbărilor climatice, asigurându-se că nimeni nu este lăsat în urmă.

ODD sunt prin definiție obiective globale, aplicabile în orice colț al lumii, și trebuie abordate ca atare. Trebuie de acționat având în vedere o perspectivă internațională, de stabilit standarde la nivel mondial și de încurajat țările, industriile și oamenii de a se alătura. În calitate de cea mai mare piață unică a lumii, cea mai mare putere comercială, cel mai mare investitor și cel mai mare furnizor de asistență pentru dezvoltare, UE poate contribui în mod decisiv la reușita Agendei 2030 a ONU. UE a instituit deja multe dintre politicile cele mai moderne din lume pentru a favoriza durabilitatea.

Obiectivele de dezvoltare durabilă și strategiile aplicate spre integrarea acestora

Europeanii se confruntă cu provocări urgente, cum ar fi degradarea mediului și schimbările climatice, tranziția demografică, migrația, inegalitatea și presiunea asupra finanțelor publice.

Multe dintre aceste preocupări sunt legate de provocări care nu țin cont de frontiere și care pun în pericol locurile de muncă, prosperitatea, nivelul de trai, libertatea și sănătatea. Niciun stat și nicio națiune nu pot face față acestor provocări pe cont propriu. Din aceste considerente au fost

elaborate o serie de obiective implimentarea cărora ar diminua discrepanța socială, politică și ecologică.

Obiectivele de dezvoltare durabilă nu reprezintă un obiectiv în sine, ci servesc drept puncte de reper. Aceste obiective ajută la menținerea democrației solide, la construirea economiei moderne și dinamice și contribuie la o lume cu standarde de viață mai ridicate, în care inegalitățile se reduc, și se asigură că nimeni nu este lăsat în urmă, cu respectarea în același timp a resurselor limitate de care dispune planeta noastră și prezervarea acestora pentru generațiile viitoare.

Privind principalele provocări legate de durabilitate cu care se confruntă UE și oportunitățile aferente, este important să se pună accentul pe producție și consum în domeniul materiilor prime și produselor, al alimentelor, al energiei, al mobilității și al mediului construit, ținând seama de implicațiile sociale ale evoluțiilor din aceste domenii, domenii în care schimbările în direcția durabilității sunt cele mai necesare și pot fi cele mai benefice pentru economia, societatea și mediul natural al UE, cu efecte pozitive puternice la nivel mondial. Aceste domenii nu funcționează în mod izolat, ci sunt strâns interconectate și se consolidează reciproc.

Toate aceste politici strategice vor trebui puse în aplicare în mod integral și fără echivoc. De asemenea, acestea vor trebui completate de acțiuni suplimentare, recunoscând faptul că toate politicile sunt interdependente, în funcție de noile provocări, noile evenimente și dovezi, pe măsură ce acestea apar. Dialogul social, precum și măsurile voluntare din partea sectorului privat au, de asemenea, un rol important de jucat în acest sens.

Implimentarea bazelor politice pentru un viitor durabil

Trebuie de asigurat că se poate continua avansarea în direcția creșterii economice într-un mod durabil și de îmbunătățit nivelul de trai conform așteptărilor cetățenilor. Acest lucru va necesita noi modele de materii prime și produse, astfel încât s-ar dispune de mijloace adecvate pentru a reutiliza, a repara și a recicla din ce în ce mai mult. La rândul său, această tendință va reduce nu numai cantitatea de deșeuri, ci și necesitatea de a exploata noi resurse cu costuri financiare și de mediu importante [1].

Tranziția către o economie circulară, inclusiv către o bioeconomie circulară, reprezintă o oportunitate uriașă de a crea avantaje competitive pe o bază durabilă. Aplicarea principiilor economiei circulare în toate sectoarele și industriile va aduce beneficii Europei din punct de vedere social și ecologic și va avea, în plus, potențialul de a genera un beneficiu economic net de 1,8 mii de miliarde EUR până în 2030, de a crea peste 1 milion de noi locuri de muncă în UE până în 2030 și de a avea o contribuție majoră la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Având în vedere că produsele UE se bazează foarte mult pe resurse din alte părți ale lumii, UE ar putea, datorită tranziției către o economie circulară, să reducă presiunile ecologice, sociale și economice de la nivel mondial și să-și sporească totodată autonomia strategică [2].

Solidaritatea și prosperitatea sunt calități și fundamente ale societăților noastre libere și democratice. Tranziția către creșterea economică și competitivitatea durabilă din punct de vedere ecologic nu poate avea succes decât dacă favorizează totodată și incluziunea. Prin urmare, schimbarea în direcția durabilității înseamnă, de asemenea, promovarea drepturilor sociale și a bunăstării pentru toți și, astfel, contribuirea la coeziunea socială în statele membre și la nivelul întregii UE.

Consolidarea competențelor Tehnologiei Informaționale și a Comunicației (TIC) și a competențelor digitale de bază, în conformitate cu Planul de acțiune al UE pentru educația digitală și punerea accentului pe inteligența artificială ar trebui să se numere printre prioritățile demersurilor ulterioare. Valorificarea potențialului transformării digitale pentru a atinge ODD reprezintă în mod clar o prioritate [4].

În calitate de catalizatori ai schimbării, cercetarea și inovarea au un rol important. Însă, pentru a exploata pe deplin acest potențial, este necesar ca statele membre ale UE să mărească cheltuielile pentru cercetare. UE a convenit că 3 % din PIB-ul statelor membre ale UE ar trebui să fie investit în cercetare, dezvoltare și inovare până în 2020, însă suntem departe de atingerea acestei valori-țintă.

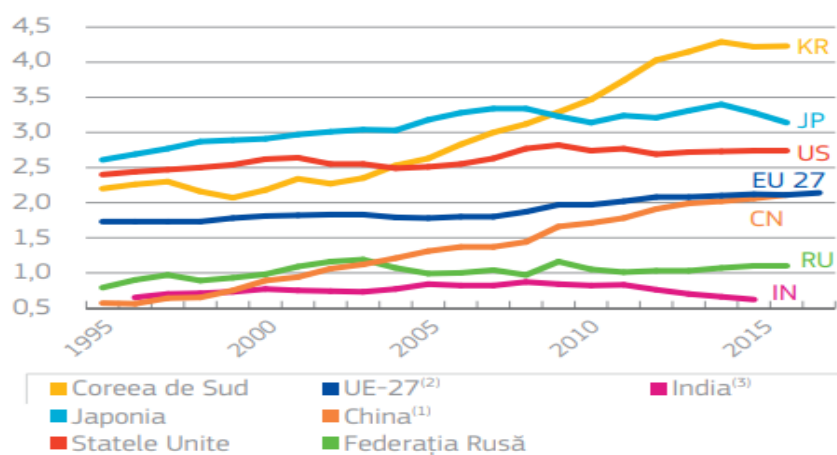

Figura 1. Cheltuieli C-D ca % din PIB repartizate pe domeniul de inovare și cercetare, anii 1995-2017

Sursa: [4].

Pe termen mediu și lung, costurile inacțiunii sunt enorme. În același timp, tranziția către durabilitate presupune investiții considerabile pe termen scurt și regândirea modului de funcționare a sistemului financiar.

Planul de investiții pentru Europa are scopul de a atrage finanțare privată pentru binele public. În ceea ce privește următorul cadru bugetar pentru perioada 2021-2027, Comisia a propus dublarea resurselor bugetare pentru sectorul social, inclusiv pentru antreprenoriatul social, și finanțarea exclusivă a infrastructurilor durabile. Grupul Băncii Europene de Investiții este în prezent cel mai mare furnizor multilateral de finanțare pentru combaterea schimbărilor climatice la nivel mondial, alocând cel puțin 25% din investițiile sale pentru atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea.

UE aduce o modificare amplă sistemului financiar în vederea înscrierii acestuia pe o traiectorie durabilă, prin intermediul următoarelor măsuri [2]:

- stabilirea unui limbaj comun: un sistem de clasificare unificat al UE („taxonomie”), care să definească activitățile economice durabile și să identifice domeniile în care investițiile durabile pot avea cel mai mare impact;
- reducerea riscului de dezinformare ecologică: crearea de standarde și etichete pentru produsele financiare verzi care să le permită investitorilor să identifice cu ușurință investițiile care îndeplinesc criteriile pentru a fi considerate verzi sau cu emisii scăzute de dioxid de carbon;
- integrarea durabilității în consultanța de investiții: introducerea obligației ca societățile de asigurare și firmele de investiții să consilieze clienții în funcție de preferințele lor în materie de durabilitate;
- dezvoltarea de obiective de referință în ceea ce privește durabilitatea și promovarea transparenței acestora;
- clarificarea îndatoririlor investitorilor instituționali și ale administratorilor de active: asigurarea faptului că aceștia țin seama de aspectele legate de durabilitate în deciziile lor de investiții și consolidarea cerințelor de publicare care se aplică în cazul acestora;
- consolidarea transparenței în ceea ce privește raportarea corporativă: revizuirea orientărilor privind publicarea informațiilor nefinanciare;
- integrarea durabilității în cerințele prudentiale: includerea unui factor de sprijin ecologic atunci când acest lucru se justifică din perspectiva gestionării riscurilor pentru protejarea stabilității financiare.

Integrarea strategiilor globale prin prisma implementării politicilor durabile

Strategia globală pentru politica externă și de securitate a UE recunoaște importanța ODD drept o prioritate transversală și sunt necesare eforturi concertate ale UE și ale statelor membre în raporturile lor cu restul lumii.

UE și Organizația Națiunilor Unite sunt parteneri naturali în efortul de a construi o lume mai sigură și mai bună pentru toți. UE consideră că sistemul bazat pe norme este cel mai bun garant al durabilității economiei și societății noastre.

Unele din următoarea generație de politici durabile prevăd:

- de la Pilonul european al drepturilor sociale și noul Consens european privind dezvoltarea până la - Strategia „Comerț pentru toți”, bazată pe valori, Angajamentul strategic pentru egalitatea de gen și un spațiu european al educației,
- de la pachetele de măsuri privind economia circulară, „Europa în mișcare” și uniunea energetică, până la strategia privind creșterea albastră și strategia în domeniul bioeconomiei
- de la planul de investiții și planul de acțiune privind finanțarea durabilă până la - Agenda urbană a UE și la planul de acțiune privind natura.
- Mobilizarea eforturilor unor instituții cum ar fi Grupul Băncii Mondiale, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, Banca Europeană pentru reconstrucție și Dezvoltare ar contribui la extinderea finanțării sustenabile și a mobilizării investitorilor internaționali în sensul investițiilor sustenabile în întreaga lume. Noile tehnologii financiare și soluțiile de finanțare inovatoare oferă oportunități suplimentare deosebite de a articula investitorii globali cu proiectele durabile [3].

Concluzii

Ambiția UE de a realiza o economie eficientă din punctul de vedere al resurselor și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei va demonstra că o tranziție verde poate merge mână în mână cu o prosperitate sporită. Tehnologiile cu emisii reduse de dioxid de carbon au devenit o marfă de schimb deosebit de importantă ce face posibilă creșterea economiei și reducerea simultană a emisiilor de dioxid de carbon. Având în vedere că produsele UE se bazează foarte mult pe resurse din alte părți ale lumii, UE ar putea, datorită tranziției către o economie circulară, să reducă presiunile ecologice, sociale și economice de la nivel mondial și să-și sporească totodată autonomia strategică. Activitatea legată de economia circulară a materialelor plastice, care a înregistrat succese, va trebui să rămână și în continuare un domeniu prioritar, iar celelalte industrii care consumă multe resurse și generează multă poluare, cum ar fi industria alimentară, a textilelor și a produselor electronice, vor trebui, de asemenea, să fie sprijinite și stimulate pentru a deveni circulare. Ar trebui să se acorde în continuare atenție conectării finanțării durabile la economia reală, astfel încât creșterea cererii investitorilor de produse și servicii durabile să poată fi corelată prin creșterea ofertei.

În această ordine de idei, nu este importantă numai accelerarea și extinderea soluțiilor durabile, ci și crearea unor punți și creșterea coerenței între diferitele agende existente la toate nivelurile. Coerența politicilor este o condiție esențială pentru a garanta faptul că ODD pot fi atinse și se va asigura o creștere economică verde și favorabilă incluziunii pentru UE pe termen lung.

Referințe

1. COJOCARU, I. *Identificarea serviciilor moderne pentru comunitate în realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă*, Chișinău 2016.
2. Document de reflecție către o Europă durabilă în 2030 [online]. [accesat 08.01.2021]. Disponibil: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/rp_sustainable_europe_ro_v2_web.pdf
3. 17 objectifs pour sauver le monde [online]. [accesat 08.01.2021]. Disponibil: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/fr/objectifs-de-developpement-durable/>
4. Obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU [online]. [accesat 08.01.2021]. Disponibil: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/international-cooperation/international-organisations/un-sustainable-development-goals_ro